

_____ *hokimligi*
maktabgacha va maktab ta'limi
boshqarmasi

_____ *maktabgacha va*
maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
___-umumiy o'rta ta'lim maktabi
jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi
_____ *ning*

20__-20__-o'quv yili uchun
“SHASHKA” NOMLI

TO'GARAK
HUJJATLARI

To'garak a'zolari haqida ma'lumot

<i>Nº</i>	Familiya ismi va sharifi	Tug'ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to'liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
<i>1.</i>							
<i>2.</i>							
<i>3.</i>							
<i>4.</i>							
<i>5.</i>							
<i>6.</i>							
<i>7.</i>							
<i>8.</i>							
<i>9.</i>							
<i>10.</i>							
<i>11.</i>							
<i>12.</i>							
<i>13.</i>							
<i>14.</i>							
<i>15.</i>							

16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O'tkazilgan xona _____

“TASDIQLAYMAN”

MMIBDO‘ _____

**20__-20__-o‘quv yili uchun tuzilgan “Shashka” nomli to‘garagining
ISH REJASI**

№	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Kirish	1		
2.	Shashkani paydo bo‘ishi	1		
3.	Shashka			
4.	Shashkani rivojlanish tarixi	1		
5.	Shashka necha yoshda?	1		
6.	Shashkani O‘zbekistonda rivojlanishi	1		
7.	Maktab yoshdagi bolalar uchun shashka tarixi	1		
8.	Sovg‘a sifatida shashka	1		
9.	Shashka nima?	1		
10.	Shashka o‘yini	1		
11.	O‘ynaladigan taxta	1		
12.	Gorizontal qatorlar	1		
13.	Diagonallar	1		
14.	Shashka joylashuvi	1		
15.	O‘yinning maqsadi	1		
16.	Tomga - bir ajoyib stol o‘yini	1		
17.	Shashka o‘yin qoidasi	1		
18.	Musobaqalar o‘tkazilish tarixi	1		
19.	Mashxur shashkachilar	1		
20.	Shashka taxtasida joylashishi	1		
21.	Shashka o‘yin qoidasi	1		
22.	Shashka o‘yin qoidasi	1		
23.	Ba’zi qoidalarning qisqacha mazmuni	1		
24.	O‘yin maydoni	1		
25.	Boshlang‘ich pozitsiyasi	1		
26.	Oddiy shashka	1		
27.	Xonimlar	1		
28.	Shashka bo‘yicha musobaqalar	1		
29.	Shashka bo‘yicha musobaqalar	1		
30.	Shaxsiy musobaqa	1		
31.	Mas’uliyatli va muhim turnirlar	1		
32.	Shashka bo‘yicha eng muhim federatsiya	1		
33.	Shashka federatsiya	1		
34.	G‘alaba qozonish	1		
35.	Yangi boshlanuvchilar uchun shashka o‘yining qoidalari	1		
36.	Chipni urish kerakmi	1		
37.	Qanday qilib shashka o‘ynash kerak	1		

38.	Shashka bilan o‘yin qoidalari	1		
39.	Bajarish va qilmaslik	1		
40.	Chapaeva shashka o‘yin qoidalari	1		
41.	Shashka turlari	1		
42.	Turli xil shakllardagi qoidalar	1		
43.	Tovush belgilarining ma’nosi	1		
44.	Bloklar turlari	1		
45.	Rus shashka	1		
46.	Oddiy asbob etilganda uchun shashka o‘yini (rus) asosiy qoidalari	1		
47.	O‘yin final bosqichi shartlari	1		
48.	Siyosat imkoniyatlari	1		
49.	Qanday o‘ynash <u>xitoy tomga?</u>	1		
50.	Shashka variantlari	1		
51.	Shashka variantlari	1		
52.	O‘yinning maxfiy harakatlari va strategiyalari	1		
53.	Bir nechta yirik hayot xakerlari	1		
54.	O‘yinda ishlatiladigan fokuslar	1		
55.	Qiziq faktlar	1		
56.	Qiziq faktlar	1		
57.	O‘yin strategiyalari	1		
58.	Hozir o‘yinlar	1		
59.	Raqibning shashkalarini ustidan sakrab ularni urish	1		
60.	Taxtaning qarama-qarshi tomoniga yetib borish	1		
61.	Himoyada o‘ynamang	1		
62.	Shashkalarni birgalikda harakatlantiring	1		
63.	Shashka qachon qurbon bo‘lishini biling	1		
64.	Malika ayollariga alohida e'tibor bering	1		
65.	Raqibning shashkalarini to‘sib qo‘ying	1		
66.	Mashq qilish	1		
67.	Ustozlarning o‘yinini tomosha qiling.	1		
68.	Ustunliklardan foydalanish	1		

Mavzu: Kirish

I. Maqsad:

- 1. Ta’limiy:** Shashka haqida o‘quvchilarda tushunchalar hosil qilish
- 2. Tarbiyaviy:** O‘quvchilarga mashg‘ulotni tushuntirish jarayonida ularni ona Vatanga sadoqat ruhida tarbiyalash.
- 3. Rivojlantiruvchi:** O‘quvchilarda hosil bo‘lgan malaka, tushuncha va ko‘nikmalarni shakillantirish.

II. Ko‘rgazma qurollar: Shahka taxtasi, mavzuga oid ko‘rgazmali rasmlar.

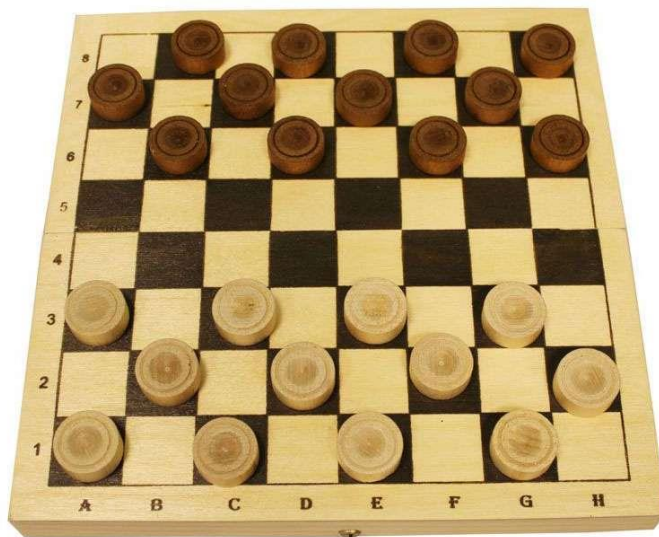
III. O‘tgan mavzuni mustahkamlash: O‘tgan mavzu yuzasidan savol-javob orqali guruhlar bilan ishlab mavzu haqidagi fikrlar va umumiy hulosalar mustahkamlanadi.

IV. Mashg‘ulotning borishi:

Tashkiliy qism: Salomlashish, davomatni aniqlash, tozalikni nazorat qilish, ma’naviyat daqiqasini o‘tkazish

V. Yangi mavzu bayoni

Shashka (arab. — naqsh tosh; ing. draught — reja) — sport turi. O‘yindan maqsad raqib donalarini tugatish yoki ularni yura olmaydigan holatga tushirish. Ikki xil (oq va qora) rangdan teng katakli taxta (sath)da ikki xil rangdagi donalarda o‘ynaladi. Shashkaning taxtadagi kataklar, donalar soni va o‘yin qoidalariga qarab turli xillari bor. Ular ichida eng keng tarqalgani rus, ingliz, nemis, ispan Shashkasi (64 xonali taxta, 12 tadan dona), xalqaro Shashka (100 katakli taxta, 20 tadan dona), Kanada Sh. si (144 xonali taxta, 30 tadan dona) dir. Shashkada donalar diagonal bo‘yicha qora kataklar bo‘ylab oldinga bir katak suriladi. Rakib donalarini oldinga va orqaga urish mumkin. Gorizontal so‘nggi qatoriga chiqqan dona damka hisoblanadi. Damka taxta bo‘ylab istalgan masofaga yura oladi.

VI .Yangi mavzuni mustahkamlash: O‘tilgan mavzu yuzasidan o‘quvchilarni savollariga javob beriladi ularga shashka haqida olayotgan bilimlari va tushunchalari haqida so‘ralib bir birlari bilan tasurotlarini o‘rtoqlashadilar.

VII. O‘quvchilarni rag‘batlantirish, mashg‘ulotni yakunlash: Mashg‘ulot yakunida, mashg‘ulotda faol qatnashgan o‘quvchilarni rag‘batlantirish, mashg‘ulotni yakunlash.

VIII . Uyga vazifa : O‘tilgan mavzuni mustaxkamlab kelish.

Mavzu: Shashkani paydo bo‘ishi

I. Maqsad:

1. Ta’limiy: Shashka haqida o‘quvchilarda tushunchalar hosil qilish

2. Tarbiyaviy: O‘quvchilarga mashg‘ulotni tushuntirish jarayonida ularni ona Vatanga sadoqat ruhida tarbiyalash.

3. Rivojlantiruvchi: O‘quvchilarda hosil bo‘lgan malaka, tushuncha va ko‘nikmalarni shakllantirish.

II. Ko‘rgazma qurollar: Shashka taxtasi, mavzuga oid ko‘rgazmali rasmlar.

III. O‘tgan mavzuni mustahkamlash: O‘tgan mavzu yuzasidan savol-javob orqali guruhlar bilan ishlab mavzu haqidagi fikrlar va umumiy hulosalar mustahkamlanadi.

IV. Mashg‘ulotning borishi:

Tashkiliy qism: Salomlashish, davomatni aniqlash, tozalikni nazorat qilish, ma’naviyat daqiqasini o‘tkazish

V. Yangi mavzu bayoni

Shashka mil. av. 2700-yilda Misrda ma’lum bo‘lgan. qadimiy Rim va Yunonistonda ham Shashkaga oid ma’lumotlar saqlanib qolgan.

Misr hukmdorlari hayratga soladigan qadimiy o‘yin dama deyiladi. Ular o‘yin-kulgini Tot ismli xudo ixtiro qilgan deb hisoblashgan. Qadimgi Yunonistonda odamlar stol o‘yinini ilohiy xabarchi Germes ixtiro qilganiga amin bo‘lishdi. U tadbirkorlar va jinoyatchilarning himoyachisi deb hisoblangan. Arxeologlar gil va amberdan yasalgan haykalchalar va taxtani topdilar. Tosh shashka uchun inventarizatsiya 10-asrga to‘g‘ri keladi. O‘yin rus tuprog‘ida vikinglar tufayli paydo bo‘ldi, ular oq va qora dumaloq figurali taxtalarni olib kelishdi.

Yunon mutafakkirlari Gomer va Platon o‘z asarlarida Shashkaga o‘rin berishgan. Gerodotning yozishicha, Lidiya shohligida ekin bitmay ocharchilik bo‘lganda, odamlar Shashka o‘ynab ochlik azobini unutganlar. Aleksandr (Iskandar) Maqduniy va Rim imperiyasi davrida Sh. Yevropa, Osiyo va Afrikaning boshqa davlatlariga tarqalgan. Shashka to‘g‘risidagi ilk kitob 15-asrda Ispaniyada yozilgan. 18-asrda Buyuk Britaniyada chop etilgan kitoblarda Shashka haqida keng ma’lumotlar berilgan. 19-asrdan Yevropa mamlakatlarida Shashka musobaqalari o‘tkazila boshlandi. 1894-yildan xalqaro Shashka bo‘yicha erkaklar (1974-yildan ayollar) o‘rtasida jahon chempionati uyushtiriladi.

1947-yilda Jahon Shashka federatsiyasi (FMJD) tuzildi. Unga 52 ta davlat (O‘zbekiston 1993-yildan) a‘zo (2004). 1985-yildan 64 katakli Shashka bo‘yicha jahon chempionati tashkil qilindi. Xalqaro Shashka bo‘yicha 1986-yildan olimpiada, 2001-yildan jahon kubogi musobaqalari o‘tkaziladi.

VI. Yangi mavzuni mustahkamlash: O‘tilgan mavzu yuzasidan o‘quvchilarni savollariga javob beriladi ularga shashka haqida olayotgan bilimlari va tushunchalari haqida so‘ralib bir birlari bilan tasurotlarini o‘rtoqlashadilar.

VII. O‘quvchilarni rag‘batlantirish, mashg‘ulotni yakunlash: Mashg‘ulot yakunida, mashg‘ulotda faol qatnashgan o‘quvchilarni rag‘batlantirish, mashg‘ulotni yakunlash.

VIII. Uyga vazifa : O‘tilgan mavzuni mustahkamlab kelish.

Mavzu: Shashka

I. Maqsad:

- 1. Ta’limiy:** Shashka haqida o‘quvchilarda tushunchalar hosil qilish
- 2. Tarbiyaviy:** O‘quvchilarga mashg‘ulotni tushuntirish jarayonida ularni ona Vatanga sadoqat ruhida tarbiyalash.
- 3. Rivojlantiruvchi:** O‘quvchilarda hosil bo‘lgan malaka, tushuncha va ko‘nikmalarni shakillantirish.

II. Ko‘rgazma qurollar: Shahka taxtasi, mavzuga oid ko‘rgazmali rasmlar.

III. O‘tgan mavzuni mustahkamlash: O‘tgan mavzu yuzasidan savol-javob orqali guruhlar bilan ishlab mavzu haqidagi fikrlar va umumiy hulosalar mustahkamlanadi.

IV. Mashg‘ulotning borishi:

Tashkiliy qism: Salomlashish, davomatni aniqlash, tozalikni nazorat qilish, ma’naviyat daqiqasini o‘tkazish

V. Yangi mavzu bayoni

Shashka

Shashka - sport turi. O‘yindan maqsad raqib donalarini tugatish yoki ularni yura olmaydigan holatga tushirish. Ikki xil (oq va qora) rangdan teng katakli taxta (sath)da ikki xil rangdagi donalarda o‘ynaladi. Shashkaning taxtadagi kataklar, donalar soni va o‘yin qoidalariga qarab turli xillari bor. Ular ichida eng keng tarqalgani rus, ingliz, nemis, ispan shashkasi (64 xonali taxta, 12 tadan dona), xalqaro shashka (100 katakli taxta, 20 tadan dona), Kanada shashkasi (144 xonali taxta, 30 tadan dona)dir. Shashkada donalar diagonal bo‘yicha qora kataklar bo‘ylab oldinga bir katak suriladi. Raqib donalarini oldinga va orqaga urish mumkin. Gorizontal so‘nggi qatoriga chiqqan dona damka hisoblanadi. Damka taxta bo‘ylab istalgan masofaga yura oladi.

VI .Yangi mavzuni mustahkamlash: O‘tilgan mavzu yuzasidan o‘quvchilarni savollariga javob beriladi ularga shashka haqida olayotgan bilimlari va tushunchalari haqida so‘ralib bir birlari bilan tasurotlarini o‘rtoqlashadilar.

VII. O‘quvchilarni rag‘batlantirish, mashg‘ulotni yakunlash: Mashg‘ulot yakunida, mashg‘ulotda faol qatnashgan o‘quvchilarni rag‘batlantirish, mashg‘ulotni yakunlash.

VIII . Uyga vazifa : O‘tilgan mavzuni mustaxkamlab kelish.

Mavzu: Shashkani rivojlanish tarixi

I. Maqsad:

1. Ta’limiy: Shashka haqida o‘quvchilarda tushunchalar hosil qilish

2. Tarbiyaviy: O‘quvchilarga mashg‘ulotni tushuntirish jarayonida ularni ona Vatanga sadoqat ruhida tarbiyalash.

3. Rivojlantiruvchi: O‘quvchilarda hosil bo‘lgan malaka, tushuncha va ko‘nikmalarni shakillantirish.

II. Ko‘rgazma qurollar: Shahka taxtasi, mavzuga oid ko‘rgazmali rasmlar.

III. O‘tgan mavzuni mustahkamlash: O‘tgan mavzu yuzasidan savol-javob orqali guruhlar bilan ishlab mavzu haqidagi fikrlar va umumiy hulosalar mustahkamlanadi.

IV. Mashg‘ulotning borishi:

Tashkiliy qism: Salomlashish, davomatni aniqlash, tozalikni nazorat qilish, ma’naviyat daqiqasini o‘tkazish

V. Yangi mavzu bayoni

Birinchidan, qadimgi Misr hududida bugungi shashka o‘xshash o‘yin paydo bo‘ldi. Bu alkerk deb nomlangan. 12-asrda Frantsiyada shaxmat va alquerque kesib o‘tilgan.

Parchalarni taxtada siljitish usuli aniqlandi. Futbolchilar parchalarni faqat diagonal bilan siljitishlari mumkinligini bilar edilar.

Stol o‘yini Evropa hududlarida 12-16 asrlarda paydo bo‘la boshladi. Eng mashhur shashka:

- Ispaniya;
- Norvegiya;
- Angliya;
- Frantsiya.

O‘yin Pyotr I davrida mashhur bo‘lib ketdi. Bayram paytida o‘yinchilar shashka o‘yinida omadlarini sinab ko‘rish uchun alohida xonaga borishdi. Dastlabki rasmiy qog‘ozda stol o‘yini haqida 18-asrda paydo bo‘lgan. Karamzin o‘yin haqida yozgan.

Bir qancha vaqt cherkov shashka o‘ynashni taqiqladi. Ruhoniylarning ta’kidlashicha, qimor o‘yinlari e’tiqodga zid va odamlarni yo‘ldan ozdiradi.

VI .Yangi mavzuni mustahkamlash: O‘tilgan mavzu yuzasidan o‘quvchilarni savollariga javob beriladi ularga shashka haqida olayotgan bilimlari va tushunchalari haqida so‘ralib bir birlari bilan tasurotlarini o‘rtoqlashadilar.

VII. O‘quvchilarni rag‘batlantirish, mashg‘ulotni yakunlash: Mashg‘ulot yakunida, mashg‘ulotda faol qatnashgan o‘quvchilarni rag‘batlantirish, mashg‘ulotni yakunlash.

VIII . Uyga vazifa : O‘tilgan mavzuni mustaxkamlab kelish.

*v**eb**-saytimiz: **Zokirjon.com***

Hujjat Word variantda beriladi.

Zokirjon Admin bilan

90-530-00-68 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog‘lanishingiz yoki nza4567 izlab telegramdan yozishingiz so‘raladi.

Telegramda murojaatingizga o‘z vaqtida javob beriladi

75 listdan iborat 68 soatli “Shashka” to‘garagini to‘liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Narxi: 30 ming so‘m

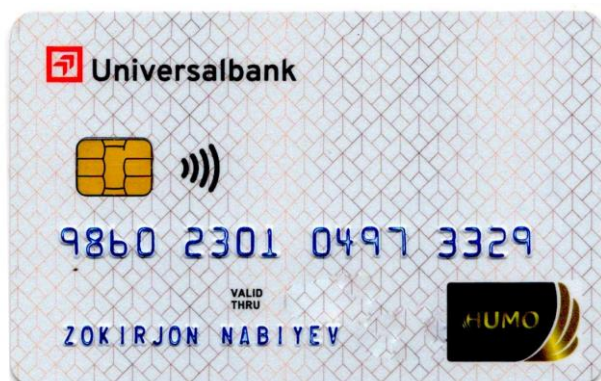
Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.

To‘liq holda olganingizdan so‘ng:

Faqat o‘zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet orqali veb-saytlarga joylamang.

Kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.